

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň Mgr. Ivety Postulkové a JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobkyně: **V30 s.r.o.**, IČO 27169871
sídlem Vnější 920/30, 141 00 Praha 4
zastoupen advokátem JUDr. Janem Bičístě
sídlem Rasochy 67, 281 26 Uhlířská Lhota

proti
žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**
sídlem Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím v nutnosti používat formuláře v rámci poskytování dotací a ve způsobu vyřízení žádosti o výjimku v rámci Programu rozvoje venkova podanou dne 3. 8. 2018, jakož i v postupu žalovaného předcházejícímu tomuto vyřízení,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

1. Žalobkyně se u Městského soudu v Praze domáhá ochrany před nezákonným zásahem spočívajícím v nutnosti používat formuláře v rámci poskytování dotací, jež neumožňují žalobkyni vyjádřit její vůli a tuto deformují, v důsledku čehož žalovaný nezákonně uplatňuje korekce a sankce při poskytování dotace, jakož i ve způsobu vyřízení její žádosti

o výjimku z Pravidel v operaci 4.1.1 Investice do zemědělských podniků – žadatel V30 s.r.o. reg. č. 16/003/0411a/453/004427 ze dne 3. 8. 2018, a v řízení tomu předcházejícím.

2. Žalobkyně uvádí, že ve formuláři – žádosti o platbu (Soupisce výdajů) se dopustila chyby v psaní, kdy do požadovaného pole uvedla špatnou hodnotu (částku 194 214,87 Kč – tj. celkovou hodnotu faktury sníženou o 21% DPH, ačkoliv na této faktuře DPH uvedeno nebylo). Z tohoto důvodu zaslala žalovanému Opravu zřejmé chyby v psaní ze dne 19. 5. 2018. Podle žalovaného však v této kolonce měla být uvedena hodnota korespondující výši přiznané dotace (102 000 Kč). Z uvedeného důvodu žalovaný nesprávně považuje rozdíl mezi uvedenou částkou bez DPH a částkou 102 000 Kč za neoprávněně požadovanou dotaci.
3. Žalobkyně spatřuje první dílčí nezákonný zásah v nutnosti využívat při podání žádostí o platbu formulářů, které jsou pro běžné žadatele (s rozumem průměrného občana) nesrozumitelné, a z tohoto důvodu v rozporu s ústavními právy žadatelů, představující omezení jejich podnikatelské činnosti. Přestože na dotace není právní nárok, za splnění daných podmínek nelze některé subjekty při čerpání dotací zvýhodnit a jiné znevýhodnit. Dle žalobkyně je systém dotací současně nastaven tak, že znemožňuje subjektům bez patřičného byrokratického aparátu řádné vyplnění žádosti, čímž zvýhodňuje velké subjekty na úkor malých.
4. Ke druhému dílčímu nezákonnému zásahu žalobkyně, jenž má spočívat ve způsobu vyřízení žádosti o výjimku v rámci Programu rozvoje venkova (dále též „PRV“) podanou dne 3. 8. 2018, jakož i v postupu žalovaného, který předcházel vyřízení žádosti, žalobkyně zrekapitulovala předchozí řízení o žalobě proti rozhodnutí (vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 3 A 116/2019), z níž byla předmětná žaloba na ochranu před nezákonným zásahem vyloučena:
5. Po podání žádosti o platbu Státní zemědělský a intervenční fond (dále též jen „SZIF“) zaslal žalobkyni dokument ze dne 13. 9. 2018 nazvaný „Oznámení o výši dotace“, v němž výši dotace snížil a v poučení uvedl, že se žalobkyně může obrátit na CP SZIF, Odbor kontrol projektových opatření rozvoje venkova, se žádostí o prověření postupu RO SZIF. Z poučení nevyplývá, zda se jedná o rozhodnutí či nikoliv, a nadto je zmatečné, když užívá výrazy jako nesouhlas, odvolání či odkaz na další postup. Žalobkyně proto v reakci na Oznámení o výši dotace podala odvolání, které nazvala „Nesouhlas s výši dotace/Odvolání/Námitka/Jiný postup“. Zároveň žalobkyně podala i Žádost o výjimku v rámci PRV adresovanou žalovanému dne 3. 8. 2018. Žalovaný v reakci na tuto žádost zaslal žalobkyni dokument ze dne 6. 5. 2019, č. j. 45718/2018-MZE-14112, nazvaný „Odpověď na žádost o výjimku z Pravidel v operaci 4.1.1 Investice do zemědělských podniků – žadatel V30 s.r.o. reg. č. 16/003/0411a/453/004427“ (dále též jen „odpověď“), který žalobkyně napadla u Městského soudu v Praze žalobou jak proti rozhodnutí správního orgánu, tak na ochranu před nezákonným zásahem – tato byla usnesením Městského soudu v Praze ze dne 24. 7. 2019, č. j. 3 A 116/2019-34, vyloučena k samostatnému projednání. Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu, vedená u zdejšího soudu pod sp. zn. 3 A 116/2019, byla dne 4. 11. 2019 odmítnuta usnesením Městského soudu v Praze pod č. j. 3 A 116/2019-46. Kasační stížnost proti tomuto usnesení byla Nejvyšším správním soudem zamítnuta rozsudkem ze dne 6. 5. 2021, č. j. 10 Afs 385/2019-38. Podle žalobkyně není zřejmé, z jakého důvodu žalovaný nespojil žádost o výjimku s podaným odvoláním, když zaslanou odpovědí žalovaný de facto potvrdil korekce stanovené SZIF.

6. Žalovaný v písemném vyjádření předně uvádí, že vyrozumění o tom, že nejsou dány důvody pro udělení výjimky z Pravidel, není rozhodnutím ani jiným zásahem do práv žalobkyně. Svou povahou se jedná o stejné sdělení jako je sdělení, že správní orgán neshledal důvody pro zahájení přezkumného řízení. Jde tedy o obdobu přezkumného řízení, na něž není právní nárok, přičemž přepis, jímž je sděleno, že nebyly shledány důvody pro zahájení přezkumu, není rozhodnutím o právech, které by podléhalo soudnímu přezkumu. Rovněž na udělení výjimky není právní nárok. Žalovaný dále uvádí, že žaloba je nepřípustná, neboť žalobkyně nevyčerpala všechny řádné opravné prostředky. Dotace jsou v rámci Programu rozvoje venkova poskytovány na základě Dohody o poskytnutí dotace z PRV, která je veřejnoprávní smlouvou. Řádným opravným prostředkem je podání návrhu na zahájení sporného řízení podle § 141 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), což žalobkyně neučinila, ale pouze požádala o výjimku v rámci Programu rozvoje venkova.
7. K žalobním námitkám žalovaný uvádí, že žádost o platbu je de facto konečnou a závaznou žádostí žadatele o poskytnutí veřejných prostředků, jejímž důsledkem je poskytnutí veřejných prostředků. Z tohoto důvodu je třeba dodržovat přísné podmínky a žalobkyně byla opakovaně správními orgány upozorněna na to, že překračuje limit. O jasnosti Pravidel a formulářů nejlépe svědčí stovky úspěšných projektů financovaných z PRV. Žalovaný tak navrhuje žalobu odmítnout, případně zamítnout.
8. Žalobkyně v reakci na výzvu soudu k odstranění nedostatků žaloby v podání ze dne 3. 11. 2019 uvádí, že tvrzený zásah spočívá ve skutečnosti, že žalobkyně je nucena používat formuláře, které neumožňují vyjádřit její vůli, respektive ji deformují a přitom některá pole jsou nejednoznačná. Žalovaný proto nezákonně uplatňuje korekce a sankce při poskytnutí dotace, přestože žalobkyně svůj postup při vyplňování formuláře vysvětlila. Postup žalovaného považuje žalobkyně za nezákonný. Tvrzení o překročení limitu nemají oporu ve skutkovém stavu a vycházejí ze svévolné interpretace formuláře, který není dostatečně určitý.
9. Soud rozhodl ve věci samé bez nařízení jednání, neboť žalovaný s takovým projednáním výslovně souhlasil a žalobkyně ve stanovené lhůtě s takovým projednáním neprojevila nesouhlas. Soud proto postupoval v souladu s ust. § 51 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).
10. Městský soud v Praze posoudil věc takto:
11. Podle kapitoly 12. písm. b) bodu 2 Pravidel *Pokud příjemce dotace nesouhlasí s postupem RO SZIF, může postupovat dvěma způsoby: podle § 141 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), podat na Ministerstvo zemědělství, odbor Řídicí orgán PRV návrh na zahájení sporného řízení. V souladu se zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, je žadatel povinen uhradit poplatek za podání návrhu na zahájení sporného řízení o sporu z veřejnoprávní smlouvy.*
12. Podle kapitoly 7. písm. e) bod. 3 Pravidel *výše způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace, je vypočtena na základě dodavatelské faktury nebo jiného účetního dokladu vystaveného dodavatelem nebo vnitřních účetních dokladů žadatele, maximálně však do výše limitů (pokud jsou stanoveny). Výdaje přesahující výše uvedená omezení nelze zahrnout do způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace, deklarovaných v Žádosti o dotaci či Žádosti o platbu, tj. nelze z nich vypočítávat dotace.*

13. Podle kapitoly 1. písm. oo) Pravidel se způsobilým výdajem rozumí *výdaj, na který může být z dané operace/záměru a v daném kole příjmu žádostí poskytnuta dotace a který byl specifikován v Žádosti o dotaci.*
14. Podle ust. § 141 odst. 1 správního řádu *Ve sporném řízení správní orgán řeší spory z veřejnoprávních smluv (část pátá) (...).*
15. Podle § 82 s. ř. s. *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno, může se žalobou soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*
16. Podle ust. § 87 odst. 3 s. ř. s. *soud zamítne žalobu, není-li důvodná.*
17. Předně je třeba postavit na jisto, zda se v dané věci (zaslání Odpovědi ze dne 6. 5. 2019, č. j. 45718/2018-MZE-14112) jedná o rozhodnutí či o zásah správního orgánu, neboť žalobkyně v původním návrhu primárně brojila žalobou proti rozhodnutí, eventuálně proti nezákonnému zásahu správního orgánu (viz výše 4. a 5. bod tohoto rozsudku).
18. V posuzované věci soud dospěl k závěru, že se o rozhodnutí ve smyslu ust. § 65 an. s. ř. s. nejedná, neboť postrádá jak formální, tak materiální znaky rozhodnutí. Z formálních znaků v daném sdělení absentuje označení správního aktu ve formě „rozhodnutí“ či např. „usnesení“. Z hlediska materiálních znaků pak sdělení postrádá výrok, jakož i poučení o možnosti podat opravný prostředek. Sdělení nezakládá, nemění, neruší nebo nedeklaruje práva či povinnosti žalobce, tedy nemůže se jednat o rozhodnutí ve smyslu ust. § 65 an. s. ř. s. Naopak se jedná o sdělení dle části čtvrté, § 154 an. správního řádu. Úkony dle této části na rozdíl od správních rozhodnutí nezakládají či neruší práva a povinnosti účastníků. K témuž dospěla i odborná literatura: „(...) tyto úkony (vydávané podle části čtvrté správního řádu – pozn. soudu) však na rozdíl od správních rozhodnutí (správních aktů) nezasahují přímo do ničích práv, resp. se jejich prostřednictvím nezakládají, nemění ani neruší práva nebo povinnosti jmenovitě určených osob a ani se jimi v určité věci neprohláší, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá.“ [Vedral, Josef. Správní řád: komentář. Praha: Bova Polygon, 2006, s. 878]. Soud tedy uzavírá, že správnou obranou proti postupu žalovaného je žaloba na ochranu před nezákonným zásahem.
19. K tomu, aby mohla být žalobkyni přiznána ochrana před nezákonným zásahem, je nezbytné splnit pět podmínek, které stanovuje ust. § 82 s. ř. s. Totéž vyplývá i z ustálené judikatury správních soudů, např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65: „Ochrana podle § 82 a násl. s. ř. s. je důvodná tehdy, jsou-li – a to kumulativně, tedy zároveň – splněny následující podmínky: Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka) a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno (5. podmínka), přičemž „zásah“ v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování „zásahu“ (6. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout.“ Vzhledem k novele soudního řádu správního, účinné od 1. 1. 2012 (zákon č. 303/2011 Sb.), odpadla nutnost naplnit 6. podmínku.
20. Soud konstatuje, že zde nejsou splněny všechny z pěti kumulativních podmínek pro přiznání ochrany podle ust. § 82 a násl. s. ř. s., a to ani v jednom z dílčích zásahů.

Konkrétně není naplněna druhá podmínka. Soud rovněž uvádí, že žaloba není nepřijatelná, jak tvrdí žalovaný, neboť návrh na zahájení sporného řízení není opravným prostředkem, který by bylo nutné vyčerpat před podáním žaloby (k povaze sporného řízení viz dále).

21. První dílčí zásah žalovaného spatřuje žalobkyně v nutnosti používat formuláře při žádostech o platbu, které neumožňují vyjádřit její vůli. Tuto žalobní námitku nelze označit za důvodnou. Užívání formulářů je jak v soukromoprávním, tak veřejnoprávním styku hojně zastoupeno, a to nikoliv za účelem matení žadatelů, ale za účelem usnadnění podávání žádostí mimo jiné tím, že je v nich vymezeno, co a jak je nutné vyplnit. Skutečnost, že žalobkyně nesprávně pochopila jednu kolonku formuláře nelze samu o sobě označit za nezákonný postup žalovaného. Všichni žadatelé o platbu jsou v rovném postavení, tj. musí vyplnit stejný formulář. Personální obsazení jednotlivých žadatelů nelze považovat za narušení rovnosti účastníků, neboť tato nerovnost nepramení z odlišného postupu vůči jednotlivým žadatelům, ale z jejich personálního aparátu. Nelze se také domáhat preferenčního zacházení z důvodu, že je žalobkyně malým podnikatelem, neboť by naopak tímto postupem došlo ke zkrácení ostatních žadatelů o dotaci. Z Pravidel nadto vyplývá, že výdaje přesahující výši limitu (v daném případě 102 000 Kč) nelze zahrnout do způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace (kapitola 7. písm. e) bod. 3 a kapitoly 1. písm. oo) Pravidel). Žalobkyni tak z těchto Pravidel mělo být zřejmé, že v žádosti o platbu lze uvést pouze částku do stanoveného limitu (tj. do 102 000 Kč). Vzhledem k tomu, že žalobkyně uvedla hodnotu 194 214,87 Kč, SZIF tak provedl korekci rozdílem těchto dvou částek.
22. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 54/2004-43: „*používání vzorů právních úkonů je v právním životě běžnou praxí. Jde o racionalizační pomůcky usnadňující řešení problémů zejména tím, že uvádějí rubriky, které je nezbytné vyplnit, omezují chyby a nejasnosti plynoucí z opomenutí a zajišťují, aby byl dodržen stanovený obsah i forma právních úkonů. V právu soukromém nacházejí vzory právních úkonů své uplatnění zejména při uzavírání smluv, v právu veřejném se rovněž formuláře běžně využívají v úředním styku (např. žádosti, poučení).*“ Námitka žalobkyně, že žalovaný jednal nezákonně, pokud po ní vyžaduje užívání formulářů, což má za důsledek, že nemůže řádně projevit svoji vůli, je nedůvodná, neboť zákon nezakazuje užívání formulářů v rámci výkonu veřejné správy a naopak se jedná o zcela běžnou a hojně užívanou praxi zaměřenou zejména na usnadnění komunikace účastníků se správními orgány.
23. Druhý dílčí zásah spatřuje žalobkyně v postupu žalovaného, který spočívá v zaslání Odpovědi na žádosti o výjimku z Pravidel a jemu předcházejícímu řízení.
24. Geneze případu je taková, že žalobkyně nesprávně uvedla údaje ve formulářové žádosti o platbu. Následně žalobkyně zaslala žádost o opravu zřejmé chyby v psaní. Poté byla ze strany SZIF: Hradec Králové zahájena kontrola a vyhotoven kontrolní protokol ze dne 20. 7. 2018, č. 0100025434, č. j. SZIF/2018/0484017. Žalobkyně v souladu s poučením podala proti kontrolnímu protokolu odůvodněné námitky, které SZIF zamítl. V závěru přípisu, jímž bylo žalobkyni sděleno zamítnutí námitek, byla žalobkyně poučena o možnosti požádat o výjimku z Pravidel pro žadatele. Žalobkyně o tuto výjimku zažádala dne 3. 8. 2018. Žalovaný v reakci na tuto žádost zaslal Odpověď, v níž bylo žalobkyni sděleno, že byl postup SZIF jednoznačně potvrzen a přezkumná komise nedoporučila udělit žalobkyni výjimku z Pravidel. Žalobkyně rovněž obdržela Oznámení o výši dotace ze dne 13. 9. 2018, z něhož plyne, že žalobkyni byla dotace snížena. Žalobkyně byla v tomto oznámení poučena, že se může písemně obrátit na CP SZIF, Odbor kontrol projektových opatření

rozvoje venkova dle kapitoly Pravidel *Postupy pro odvolání a další postupy při neplnění podmínek Pravidel* (kapitola 12.), což žalobkyně rovněž učinila.

25. Shora rekapitulovaný postup žalovaného nevykazuje znaky nezákonného postupu. Nutno podotknout, že pouhá skutečnost, že žádosti žalobkyně nebylo vyhověno (byla se svojí žádostí neúspěšná), neznamená, že by se žalovaný dopustil nezákonného zásahu. Postup, který žalobkyně zvolila, byl podnětem k zahájení přezkumného řízení (§ 94 an. správního řádu) při poskytování dotací. Oznámení, že správní orgán neshledal důvody pro zahájení přezkumného řízení, pak nemůže zasáhnout do práv žadatele, neboť na zahájení přezkumného řízení není právní nárok. Vzhledem ke skutečnosti, že řízení předcházející zaslání Odpovědi, že nebude zahájeno přezkumné řízení, nevykazuje žádné vady, nelze postup žalovaného považovat za nezákonný zásah. Není tak splněna druhá z pěti kumulativních podmínek nezbytných pro přiznání ochrany před nezákonným zásahem.
26. Žalobkyni se nabízelo několik možností, jak postupovat při ochraně svých práv. Jednak mohla podat žádost o výjimku z Pravidel, kterou žalovaný posoudil jako podnět k zahájení přezkumného řízení, jehož vyhodnocení sdělil žalovaný v odpovědi ze dne 6. 5. 2019, jednak se mohla proti Oznámení o výši dotace písemně obrátit na CP SZIF. Obě tyto možnosti využila. O druhé možnosti byla poučena ve výše zmíněném Oznámení. Uvedená možnost však nebyla jediným možným prostředkem obrany. V kapitole 12. písm. b) bodu 2. Pravidel je uvedeno, že se lze bránit též zahájením sporného řízení dle ust. § 141 správního řádu. Tuto možnost však žalobkyně nevyužila. Obranu, kterou žalobkyně zvolila, vedla k podnětu pro zahájení přezkumného řízení v rámci poskytování dotací, na jehož zahájení není právní nárok. V rámci tohoto postupu není vydáváno žádné správní rozhodnutí, jež by bylo přezkoumatelné ve správním soudnictví, a z hlediska zásahu správních orgánů do práv žalobkyně mohou správní soudy pouze posoudit, zda postup správních orgánů vedoucí k zahájení přezkumného řízení (či naopak sdělení, že důvody pro zahájení přezkumného řízení nejsou shledány) byl nezákonný, přičemž Městský soud v Praze neshledal žádné vady v řízení předcházejícímu Odpovědi (sdělení, že přezkumné řízení nebylo zahájeno). Jediným způsobem, jak dosáhnout vydání rozhodnutí přezkoumatelného dle ust. § 65 s. ř. s., je zahájení sporného řízení dle ust. § 141 správního řádu, neboť dotace jsou v rámci Programu rozvoje venkova poskytovány v souladu s ust. § 11 odst. 4 zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském a intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, na základě Dohody o poskytnutí dotace, která je veřejnoprávní smlouvou dle ust. § 159 správního řádu. V případě zahájení sporného řízení nelze hovořit o „opravném prostředku“, neboť se jedná o zahájení nového řízení ve věci sporu z veřejnoprávních smluv. Výsledkem tohoto řízení je vydání správního rozhodnutí, které může být následně přezkoumáno správními soudy (případně k podanému odvolání – je-li přípustné – lze přezkoumat následně až rozhodnutí o tomto opravném prostředku). Skutečnost, že žalobkyně tento postup nezvolila, nemůže jít k tíži správních orgánů, neboť tento postup je popsán v Pravidlech, s nimiž byla žalobkyně jako příjemce dotace seznámena. Nebylo-li žalobkyni zřejmé, jak má při ochraně svých veřejných subjektivních práv postupovat, měla možnost vyhledat již dříve právní pomoc. Naopak nelze po správním orgánu požadovat povinnost poučit účastníka řízení o možnosti zahájit proti němu sporné řízení (přesto však o tomto postupu byla žalobkyně nepřímou poučena v Oznámení o výši dotace odkazem na kapitolu 12. Pravidel, kde je tento postup uveden).

27. K této věci se podrobně vyjádřil i Nejvyšší správní soud ve věci kasační stížnosti žalobkyně, a to v rozsudku ze dne 6. 5. 2021, č. j. 10 Afs 385/2019-38: „V oznámení o výši dotace byla stěžovatelka poučena, že pokud nesouhlasí s konečnou výší dotace, může se obrátit na centrální pracoviště fondu se žádostí o prověření postupu regionálního orgánu fondu. K tomu ji fond odkázal na kapitolu 12 podmínek pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014–2020. Podle písmena b) této kapitoly může příjemce dotace, který nesouhlasí s postupem regionálního orgánu, postupovat dvěma způsoby: 1. obrátit se na centrální pracoviště fondu se žádostí o prověření postupu regionálního orgánu. Pokud nesouhlasí ani s vysvětlením centrálního pracoviště, může se obrátit se žádostí o přezkum na přezkumnou komisi Ministerstva zemědělství, které mu pak písemně sdělí výsledek projednání žádosti. 2. podat na Ministerstvo zemědělství návrh na zahájení sporného řízení podle § 141 správního řádu. Za podání návrhu je příjemce dotace povinen zaplatit poplatek.

Stěžovatelka využila postup podle bodu 1. Jak ovšem správně uvedl městský soud a jak to ostatně plyne i z textace kapitoly 12 písm. b) bodu 1 podmínek, pokud příjemce není se svou žádostí o přezkum úspěšný, zůstává sdělení ministerstva jen pouhým neformálním vyjádřením postoje k věci. Přílehlavé je přirovnání k přezkumnému řízení podle § 94 odst. 1 správního řádu. Účastník může podle tohoto ustanovení dát podnět k provedení přezkumného řízení, který však není návrhem na zahájení řízení. Jestliže správní orgán neshledá důvody k zahájení přezkumného řízení, sdělí tuto skutečnost s uvedením důvodů do třiceti dnů podatelci. I podle kapitoly 12 písm. b) bodu 1 podmínek může centrální pracoviště poskytnout příjemci dotace jen „vysvětlení“ a ministerstvo mu jen může „sdělit výsledek“ projednání žádosti. Už z toho je zřejmé, že „žádost o prověření“ ani „žádost o přezkum“ nemůže vést k vydání rozhodnutí v tom smyslu, jak ho chápe soudní řád správní či správní řád. Sama stěžovatelka ostatně podotkla, že ministerstvo nemůže v podmínkách pro poskytování dotace vytvářet speciální řízení, resp. speciální systém opravných prostředků, který by chtěl konkurovat systému vytvořenému správním řádem. Příjemci dotace se tu nabízí jen postup vně systému obvyklých formálních opravných prostředků, který mu v některých případech může přinést příznivější výsledek i mimo správní řízení.

Takové správní řízení tím ovšem není vyloučeno. Pokud centrální pracoviště fondu ani přezkumná komise ministerstva příjemci dotace nevyhoví – nebo pokud příjemce nehodlá tento neformální způsob využít –, je tu i formální cesta podle kapitoly 12 písm. b) bodu 2 podmínek, tedy návrh na zahájení sporného řízení. Protože je dohoda o poskytnutí dotace veřejnoprávní smlouvou, řeší se spory z ní ve sporném řízení podle § 141 a násl. správního řádu. To se zahajuje na návrh toho, kdo nesouhlasí s postupem druhé smluvní strany, zde tedy na návrh stěžovatelky podaný k ministerstvu (tak již rozsudek NSS ze dne 7. 11. 2013, čj. 9 Afs 38/2013-53, č. 2984/2014 Sb. NSS). Rozhodnutí vydané ve sporném řízení lze napadnout odvoláním (§ 81 odst. 1 a § 141 odst. 9 správního řádu). Teprve toto rozhodnutí o odvolání je pak rozhodnutím podle § 65 s. ř. s., proti němuž je možné podat žalobu ke správnímu soudu.

Stěžovatelka ale žádný návrh na zahájení sporného řízení nepodala, takže v tomto řízení nemohlo být vydáno ani rozhodnutí v prvním stupni, natožpak rozhodnutí odvolací. Její podání ze dne 27. 9. 2018 nazvané Nesouhlas/Odvolání/Námitka/Jiný postup nelze za takový návrh považovat, i když to stěžovatelka začala ve své kasační stížnosti tvrdit (před městským soudem takto 10 Afs 385/2019 - 40 pokračování ani neargumentovala). Soud připouští, že není pro laika vždy snadné podat správně žádost o dotaci a vyznat se v systému neformálních dotačních nápravných postupů a opravných prostředků. Je však věcí takového laika, aby si v této situaci nechal poradit a vyhledal již v této fázi právní pomoc, pokud se sám ve věci dobře neorientuje. Jestliže to neudělá, nemůže s úspěchem zpětně tvrdit, že svým podáním, které neslo

čtyři různé názvy, vlastně mýnil podat návrh na zahájení sporného řízení – protože to se z jeho názvu ani obsahu nedalo ani při nejlepší vůli poznat. Krom toho stěžovatelka se ani neobradila proti dopisu ze dne 14. 11. 2018, kterým jí fond v reakci na toto podání sdělil, že se věci bude zabývat přezkumná komise (k níž současně mířila též žádost o výjimku). Nedala tedy najevo, že hodlala svým podáním iniciovat něco jiného než přezkum u ministerstva podle kapitoly 12 písm. b) bodu 1 podmíněk.

28. Vzhledem ke skutečnosti, že postup správních orgánů byl v souladu s právními předpisy, na zahájení přezkumného řízení není právní nárok a žalobkyně byla v řízení řádně poučována o možnostech obrany, nelze takový postup označit za nezákonný zásah do veřejných subjektivních práv žalobkyně.
29. Městský soud v Praze tak dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, neboť nebyla splněna podmínka nezákonnosti tvrzených dílčích zásahů.
30. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalovaný, avšak žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžných činností nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 9. prosince 2022

JUDr. Ludmila Sandnerová, v. r.
předsedkyně senátu